

ORGANIZARE JUDICIARĂ

**Regulamentul de ordine interioară al instanțelor
judecătorești**

Comentariu pe articole

CEZAR VIRGILIU FILIP

ORGANIZARE JUDICIARĂ

**Regulamentul de ordine interioară
al instanțelor judecătorești**

Comentariu pe articole

Universul Juridic
București
-2023-

PREFAȚĂ

Adevărata dezamăgire pe care ar trebui să o încerce cel care cercetează modul de funcționare al unei instanțe judecătorești este mai puțin de a nu putea clarifica ceva din managementul judiciar, și mai mult de a nu putea aduce totul la lumina gândirii oricărui participant la actul judiciar, chiar și fără o minimă pregătire juridică.

Această apariție editorială de excepție – ROIJ comentat și adnotat, realizată de bunul meu prieten, judecătorul Cezar Filip de la Curtea de Apel București, este menită să deschidă o cale neparcursă până în prezent, aceea de a aduce justiția mai aproape de cel căruia i se adresează și pentru care lucrează, OMUL, prin descifrarea și transparentizarea unor principii și modalități de acțiune specifice activității de conducere și administrare a unei instanțe (judecătorie, tribunal sau curte de apel, deoarece Înalta Curte de Casație și Justiție are propriul său regulament de organizare). Însă destinatarul lucrării este cu predilecție judecătorul, fie el implicat în managementul unei instanțe ca deținător al unei funcții de conducere sau de membru în colegiul de conducere, fie neimplicat, judecătorul de scaun care se confruntă, în diferite momente din activitate, cu aplicarea anumitor dispoziții din acest act infralegal.

În campania pentru alegerea membrilor CSM la care am participat anul trecut, unul dintre lucrurile pe care le-am observat a fost interesul judecătorilor față de măsurile luate în celelalte instanțe cu privire la diverse probleme (devansarea termenului de începere a procedurii prealabile, determinarea numărului de dosare pe ședință și configurarea intervalelor orare, aspecte de repartizare ori determinare a componenței completurilor), precum și lipsa transparenței sau a comunicării aplicate între instanțe, respectiv din partea CSM, IJ etc., cu privire la aspectele de organizare internă. De asemenea, o preocupare constantă a magistraților a reprezentat-o modalitatea de interpretare neunitară a anumitor dispoziții regulamentare de către instanțele din țară.

În acest context, în urma discuțiilor avute, s-a dezvoltat ideea întocmirii lucrării de față, pe baza experienței și materialelor adunate timp de 6 ani de către autor și ca un răspuns la preocuparea colegilor, ca un aport pentru a crea mai multă transparență într-un domeniu în care până acum nu s-a scris.

Proiectul de cercetare juridică dezvoltat de dl jud. Cezar Filip este o noutate în managementul judiciar, care nu abundă, de altfel, în lucrări, și prin aceea că aduce laolaltă câteva sute de trimiteri la hotărâri ale colegiilor de conducere, emise în interpretarea sau aplicarea dispozițiilor regulamentare, alături de o bogată selecție de puncte de vedere ale comisiilor CSM, extrase din rapoartele IJ, practică judiciară și referințe corelate ale tuturor dispozițiilor relevante nu numai din noile legi de organizare (nr. 303, nr. 304 și nr. 305/2022), ci și din statutul personalului auxiliar, Legea finanțelor publice, Legea achizițiilor publice (enumerând numai câteva), și multe alte materiale utile în configurarea tabloului organizării judiciare, care vor surprinde cititorul în mod plăcut.

O lucrare fără precedent, care trebuie să se afle pe masa fiecărui judecător, nu numai a celor preocupați de aspectele de conducere și organizare, în care vor regăsi un real ajutor în rezolvarea situațiilor care apar zi de zi în viața instanțelor.

Nu în ultimul rând, astfel cum am arătat anterior, lucrarea are și menirea de a aduce justiția mai aproape de cel căruia i se adresează și pentru care lucrează, OMUL, prin

transparența pe care o aduce asupra organizării concrete a unei instanțe de judecată, modul reglementat în care se desfășoară relațiile profesionale dintre conducerile instanțelor și ceilalți judecători, precum și personalul auxiliar, modalitatea organizatorică de rezolvare a anumitor incidente procedurale care apar pe parcursul soluționării cauzelor, atribuțiile diverselor compartimente ale instanțelor, rezolvarea incidentelor privind repartizarea aleatorie a cauzelor etc.

Felicitări autorului pentru munca depusă și sper să fie doar începutul!

Judecător Ciprian Tița,
Președintele Tribunalului Specializat Argeș

**HOTĂRÂREA CONSILIULUI SUPERIOR AL MAGISTRATURII –
SECȚIA PENTRU JUDECĂTORI nr. 3243/2022 din 22 decembrie 2022,
pentru aprobarea Regulamentului de ordine interioară al instanțelor
judecătorești, publicată în M. Of. nr. 1254 bis din 27 decembrie 2022**

În temeiul prevederilor art. 133 alin. (5) și (7) din Constituția României, republicată, și ale art. 23 alin. (1) și art. 41 alin. (1) lit. e) din Legea nr. 305/2022 privind Consiliul Superior al Magistraturii¹, având în vedere dispozițiile art. 152 din Legea nr. 304/2022, cu majoritatea voturilor valabil exprimate,

Secția pentru judecători a Consiliului Superior al Magistraturii hotărăște:

 Articolul 1

Se aprobă Regulamentul de ordine interioară al instanțelor judecătorești, prevăzut în anexa care face parte integrantă din prezenta hotărâre.

Regulamentul intern reglementat de prevederile art. 241-246 C. mun. reprezintă un act unilateral întocmit de către angajator, obligatoriu, potrivit art. 246 C. mun., care cuprinde reguli privind conduita partenerilor la raportul de muncă în cadrul organizației și elementele de bază care conturează conținutul raporturilor intraorganizaționale (criterii și valori ce țin de nediscriminare și respectarea demnității, drepturile și obligațiile partenerilor raporturilor de muncă, enunțarea abaterilor disciplinare, a sancțiunilor, a criteriilor de evaluare profesională, modul de aplicare a altor dispoziții specifice și proceduri interne privind evaluarea profesională, soluționarea cererilor și reclamațiilor și răspunderea disciplinară).

Prevederile art. 242 C. mun. reglementează conținutul minimal al regulamentului intern, angajatorul având posibilitatea de a uza de acest instrument specific dreptului muncii pentru a evidenția toate elementele ce țin de organizarea internă a entității, precum și valorile, obiectivele și regulile ce conturează bazele filozofiei organizaționale asumate de către angajator.

Dispozițiile Codului muncii impun consultarea sindicatului sau reprezentanților salariaților anterior întocmirii Regulamentului interior (art. 241) și aducerea acestuia la cunoștința salariaților ulterior întocmirii (art. 243), fiind un act unilateral (pentru că emană exclusiv de la angajator, chiar dacă există condiția prealabilă a consultării), ce produce efecte în privința tuturor participanților la activitatea organizației (nu numai părțile raportului de muncă, ci și între angajați, sfera destinatarilor posibili fiind chiar mai extinsă, în condițiile în care în cadrul organizației pot participa, de asemenea, colaboratori, persoane plătite pe bază de comision, voluntari sau alți participanți).

---

¹ Atribuția Secției pentru judecători din cadrul CSM de a adopta Regulamentul de ordine interioară al instanțelor judecătorești este prevăzută de art. 41 alin. (1) lit. e) din Legea nr. 305/2022 privind Consiliul Superior al Magistraturii, care enumeră între atribuțiile referitoare la organizarea și funcționarea instanțelor ale Secției pentru judecători din cadrul Consiliului Superior al Magistraturii, pe aceea de a adopta, în condițiile legii, Regulamentul de ordine interioară al instanțelor judecătorești, reglementarea aspectelor de organizare internă reprezentând o expresie a independenței puterii judecătorești în ansamblu. Spre deosebire de competența adoptării, cea a elaborării Regulamentului de ordine interioară al instanțelor judecătorești aparține, în condițiile art. 152 alin. (2) din Legea nr. 304/2022, Consiliul Superior al Magistraturii și Ministerului Justiției, cele două instituții colaborând în conformitate cu propria arie de competență în vederea formulării regulilor de organizare internă a instanțelor și parchetelor.

Totuși, obligația de consultare vizează în special conținutul regulilor minimale prevăzute de art. 242 CM. În cazul în care angajatorul folosește acest instrument pentru a transpune regulile privind organizarea și funcționarea entității², aspecte ce țin de prerogativa prevăzută de art. 40 C. mun., în privința acestora nu este necesară consultarea salariaților pentru că reprezintă o chestiune ce ține exclusiv de prerogativa angajatorului.

Situația este similară și în cazul menționării unor elemente suplimentare ce nu țin de conținutul minim obligatoriu al regulamentului intern.

În privința regulilor privind organizarea și funcționarea entității, este de menționat că art. 40 alin. (1) lit. a) C. mun. prevede prerogativa angajatorului de a stabili organizarea și funcționarea unității, dar nu impune întocmirea unui act formal în acest sens. Singurul act specific numit, privind politica internă a organizației, ce se regăsește în prevederile Codului muncii, este Regulamentul intern, angajatorul putând materializa scriptic aspectele ce țin de organizare și funcționare în cadrul acestui instrument sau putând întocmi un act distinct (denumit sau nu Regulament de Organizare și Funcționare) sau putându-și manifesta prerogativa în absența unui act formal în acest sens.

În cadrul organizațiilor de drept public, aspectele ce țin de specificitatea regulamentului intern, precum și cele care țin de organizare și funcționare sunt reglementate prin acte normative (regulamente de organizare interioară, legi de organizare).

Având în vedere că acestea reprezintă acte de putere publică, se diferențiază de regulamentele specifice organizațiilor private nu numai prin modul diferit de adoptare (inclusiv aspecte ce țin de consultarea salariaților, publicitatea etc.), cât și prin jurisdicția diferită, litigiile privind regulamentele adoptate în cadrul organizațiilor private fiind de competența instanțelor specializate în litigii de muncă, în timp ce litigiile privind regulamentele de ordine interioară a entităților de stat sunt de competența instanțelor de contencios administrativ.

Există însă și interdependențe între normele privind ordinea internă specifice celor două tipuri de organizații, reglementările privind raporturile de muncă în cadrul entităților de stat completându-se cu normele din Codul muncii în cazul în care nu există dispoziții speciale contradictorii.

Regulamentul de ordine interioară al instanțelor judecătorești reflectă filozofia internă a sistemului judiciar, conturarea conceptului de „sistem” ca ansamblu unitar organizat, presupunând corelarea cu actele normative de ordin superior (în special legile de organizare judecătorească), alte hotărâri adoptate la nivel intern superior (hotărâri ale plenului CSM, hotărâri ale secțiilor), acte de aplicare sau interpretative de ordin secundar (puncte de vedere CSM, rapoarte de control IJ, hotărâri ale colegiilor de conducere etc.), dar și modalitățile de manifestare concretă a sistemului judiciar.

Sfera de reglementare a regulilor de ordine internă la nivelul instanțelor judecătorești, astfel cum este prevăzută de art. 152 alin. (1) din Legea nr. 304/2022, cuprinde:

- organizarea administrativă a curților de apel, a tribunalelor, a tribunalelor specializate și a judecătorilor [lit. a)];*
- modul și criteriile de repartizare a cauzelor pe completuri de judecată, în vederea asigurării respectării principiilor distribuției aleatorii și continuității [lit. b)];*

---

² Denumirea de Regulament de ordine interioară folosită anterior adoptării actualului Cod al muncii a fost înlocuită în actuala reglementare cu cea de regulament intern, având o sferă de reglementare mai restrânsă (în sensul că ROIIJ cuprinde și aspecte care în prezent sunt de natura regulamentului de organizare și funcționare) și devenind un act juridic unilateral al angajatorului.

În situația organizațiilor de stat s-a păstrat denumirea de regulamentele de ordine interioară, obiectul acestora fiind însă strict delimitat prin dispoziții legale specifice.

- atribuțiile președinților, vicepreședinților, președinților de secții, ale judecătorilor și ale celorlalte categorii de personal [lit. c)];
- organizarea și modul de desfășurare a activității colegiilor de conducere ale instanțelor judecătorești și a adunărilor generale ale judecătorilor [lit. d)];
- vacanța judecătorească [lit. e)];
- modul de organizare, funcționarea și atribuțiile compartimentelor auxiliare de specialitate [lit. f)];
- modul de organizare, funcționarea și atribuțiile compartimentului economico-financiar și administrativ din cadrul instanțelor judecătorești [lit. g)].

Articolul 2

La data intrării în vigoare a prezentei hotărâri se abrogă Hotărârea Plenului Consiliului Superior al Magistraturii nr. 1.375/2015 pentru aprobarea Regulamentului de ordine interioară al instanțelor judecătorești, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 970 din 28 decembrie 2015, cu modificările și completările ulterioare.

Noua Lege privind organizarea judiciară nr. 304/2022, art. 152 alin. (2) teza a II-a, și cea privind Consiliul Superior al Magistraturii nr. 305/2022, art. 41 alin. (1) lit. e), au stabilit competența de adoptare a Regulamentului de ordine interioară al instanțelor judecătorești, în sensul că aceasta aparține Secției pentru judecători din cadrul CSM, spre deosebire de reglementarea anterioară³, care stabilea în sarcina plenului CSM atribuția de a-l adopta, Regulamentul anterior fiind adoptat prin Hotărârea Plenului CSM nr. 1375/2015.

Articolul 3

Prezenta hotărâre se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

ANEXĂ

Regulamentul de ordine interioară al instanțelor judecătorești

CAPITOLUL I Dispoziții generale

Articolul 1

(1) Prezentul regulament stabilește normele de organizare și funcționare a instanțelor judecătorești, în conformitate cu prevederile legale.

Cu toate că textul regulamentului face referire cu titlu general la instanțele judecătorești, Regulamentul de ordine interioară adoptat prin H.C.S.M. S.J. nr. 3243/2022

³ Art. 38 din Legea nr. 317/2004 privind Consiliul Superior al Magistraturii, republicată, și art. 139 din Legea nr. 304/2004 privind organizarea judiciară, anterior modificării aduse prin Legea nr. 207 din 20 iulie 2018.